

บทที่ 5

บทสรุปและเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การประกันวินาศภัยในอดีต ประชาชนทั่วไปมักจะนึกถึงการประกันอัคคีภัยเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันการประกันวินาศภัยนั้นประชาชนก็จะหมายถึงการประกันภัยรถยนต์ ถึงแม้ว่าการประกันภัยรถยนต์จะเป็นส่วนหนึ่งของการประกันวินาศภัยก็ตาม หากแต่ความสำคัญและความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ในปัจจุบันแล้วการประกันภัยรถยนต์มีความสำคัญต่อสังคมและชีวิตมากกว่าการประกันวินาศภัยประเภทอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากการที่หน่วยงานรัฐให้ความสำคัญและมีการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายในการบังคับใช้สำหรับการประกันภัยรถยนต์อยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการประกันภัยหรือวงเงินค่าเสียหายที่ผู้ที่ได้รับความเสียหายได้รับ ซึ่งเป็นผลมาจากการมีวิวัฒนาการที่ล้ำสมัย และการพัฒนาทางรถยนต์ที่ไม่หยุดนิ่งรวมถึงการดำรงชีวิตที่ต้องอาศัยรถยนต์เป็นพาหนะในการเดินทาง การประกันภัยรถยนต์จึงต้องพัฒนาให้ทันต่อสังคมเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงในค่าสินไหมทดแทนอันเกิดความเสียหายจากรถยนต์ ซึ่งจากเดิมการเสียหายต่อชีวิต หรืออนามัย บริษัทประกันภัยจะชดใช้ให้เต็มตามจำนวนเงินคุ้มครองสูงสุด 80,000 บาท และได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยชดใช้เป็นเงิน 100,000 บาท เป็นต้น¹ ซึ่งผลพวงทั้งหมดนี้ย่อมทำให้การประกันภัยรถยนต์เป็นการประกันวินาศภัยที่มีการฉ้อโกงกันมากที่สุด

จากการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันวินาศภัยโดยศึกษากรณีการฉ้อโกงการประกันภัยรถยนต์โดยเฉพาะการกระทำของผู้เอาประกันภัย แต่แท้จริงแล้วการฉ้อโกงการประกันภัยรถยนต์สามารถที่จะกระทำได้โดยบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่า ผู้บริหารของบริษัทประกันภัย, เจ้าหน้าที่ของบริษัทประกันภัย, เจ้าหน้าที่พนักงานของรัฐไม่ว่า เจ้าหน้าที่งานตำรวจ, เจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาล ก็ถือว่าเป็นการฉ้อโกงการประกันภัยรถยนต์ทั้งสิ้นซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าปัญหาการฉ้อโกงการประกันภัยรถยนต์นี้มีความรุนแรงมากขึ้นตามการพัฒนาการประกันภัยเช่นกัน ซึ่งแนวทางการแก้ไขต้องมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาช่วยเหลือ

¹ กรมธรรม์คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ บริษัท จรุธประกันภัย จำกัด (มหาชน).

ควบคู่กัน มาตรการทางหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันก็คือ มาตรการทางกฎหมาย

มาตรการทางกฎหมาย ในปัจจุบันได้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ อยู่ 2 มาตรา คือ 341 และมาตรา 347 แต่จากการที่ศึกษามานี้มาตรการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวก็ยังมีปัญหาไม่ว่าจะเป็น

1. การที่ไม่สามารถนำบทบัญญัติความผิดฐานการฉ้อโกงประกันวินาศภัย ตามมาตรา 347 มาบังคับใช้ต่อการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ได้อย่างครบถ้วน

2. การนำบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยความผิดฐานฉ้อโกง ตามมาตรา 341 มาบังคับใช้กับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ นั้นเป็นการนำบทบัญญัติของกฎหมายมาปรับใช้ที่ผิด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคุณธรรมทางกฎหมายหรือผลกระทบของความเสียหายที่เกิดขึ้น ระหว่างการฉ้อโกงทั่วไปกับการฉ้อโกงประกันวินาศภัยนั้นย่อมแตกต่างกัน รวมถึงบทระวางโทษ

3. บทระวางโทษของการฉ้อโกงตามมาตรา 341 ที่มีผลกระทบต่อการประกันวินาศภัย ไม่เท่าเทียมกับความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัยมาตรา 347

4. ความผิดทั้ง 2 มาตรา นี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

ดังนั้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน มีความจำเป็นต้องสังคัม เพื่อให้การจัดระเบียบทางเศรษฐกิจของชาติดำเนินต่อไปได้อย่างเป็นธรรมจัดการเอาโรคเอาเปรียบและส่งเสริมการแข่งขันอย่างเสรี การที่องค์กรของรัฐไม่สามารถควบคุมและกำกับดูแลการกระทำความผิดได้ อาจจะนำไปสู่วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ความไม่พอใจในหมู่ประชาชนและการไม่เคารพกฎหมาย โดยเฉพาะมาตรการควบคุมทางด้านกฎหมายหรือการบริหารงานควบคุมดูแลกิจกรรมทางเศรษฐกิจบางประเภทจะต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วและทันต่อเวลา นอกจากนั้นองค์กรควบคุม (Regulator) การประกอบธุรกิจจะต้องตระหนักว่ามาตรการควบคุมโดยกฎหมายอาจอาจไม่มีประสิทธิภาพหรือมีประสิทธิภาพน้อยในบางความผิด เช่น ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์อาจจำเป็นต้องใช้มาตรการป้องกันมากกว่าปราบปราม มาตรการป้องกันเหล่านี้จะต้องอาศัยการควบคุมอย่างใกล้ชิด (Supervision) การตรวจสอบ (Monitoring) การวางกฎเกณฑ์อย่างเข้มงวด (Restriction) รวมทั้งจะต้องมีการควบคุมทั้งระบบ

โดยปกติการควบคุมโดยกฎหมายมักจะมีอิทธิพลทางด้านสังคม และด้านวัฒนธรรมควบคู่กันอยู่เสมอ เมื่อการกระทำนั้นเป็นการฝ่าฝืนบรรทัดฐานและศีลธรรมอันดี บางครั้งมาตรการทางศีลธรรมของบุคคลจะถูกบังคับด้วยผลประโยชน์ทางการเงินและถูกบิดเบือนไป การรับรู้กฎหมายและความคิดเห็นที่เป็นเอกฉันท์ในกลุ่มสังคมต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญและเป็นแรงจูงใจให้

บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางด้านศีลธรรมของคนและของกลุ่มให้สอดคล้องกับกฎหมายซึ่งกฎหมายจะบัญญัติว่า การกระทำใดชอบหรือไม่ชอบ

ผลจากการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ อย่างหนึ่งที่ได้แสดงให้เห็นว่า กฎหมายอาญาจะมีประสิทธิภาพในการควบคุมความประพฤติอันขึ้นอยู่กับการเห็นพ้องต้องกันทางสังคมเกี่ยวกับความประพฤติที่กฎหมายต่อต้านนั้นจะมีมากน้อยเพียงใด การนำมาตรการกฎหมายอาญามาบังคับและการควบคุม ถ้าการควบคุมนั้นมิได้บิดเบือนจากความเป็นจริงทางเศรษฐกิจก็มีแนวโน้มว่าจะมีบุคคลประพฤติปฏิบัติตาม “การลงโทษทางอาญาเป็นวิธีการทำให้บุคคลปฏิบัติตาม”

กล่าวโดยสรุปว่ากฎหมายเป็นสัญลักษณ์ของค่านิยมสังคมประชาชนผู้ซึ่งประสงค์จะเคารพกฎหมายย่อมปฏิบัติตาม และผลที่จะเกิดขึ้นก็คือกฎหมายจะมีผลบังคับในระยะยาว

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้ว การฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์นั้นยังขาดมาตรการต่าง ๆ ทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรม ไม่ว่าจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ก็ยังไม่มีการบังคับใช้หรือปฏิบัติอย่างจริงจัง รวมถึงความร่วมมือของหน่วยงานหรือบริษัทผู้รับประกันภัยนั้น ๆ ก็ยังขาดบุคลากรที่มีความสามารถรวมถึงความทันสมัยในการตรวจสอบข้อเท็จจริง ที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันภัย แต่ปัญหาดังกล่าวอย่างหนึ่งที่ทำให้การประกันภัยรถยนต์มีการฉ้อโกงมากที่สุด ก็คือการที่บุคคลขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม เห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าความสูญเสียที่จะได้รับในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบหรือองค์กรใด ปัญหาการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์ก็ยังมีอยู่ ถ้าบุคคลเหล่านั้นยังขาดซึ่งจิตสำนึก ข้าพเจ้าผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการแก้ไขปัญหการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์นั้นจะมีการแก้ปัญหาก็ถูกจุด โดยความร่วมมือทั้งทางภาครัฐและเอกชนอย่างจริงจัง รวมถึงการปลูกจิตใต้สำนึกของคนในสังคมให้มีความคิดหรือแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน บริษัทผู้รับประกันภัย และประชาชนผู้เอาประกันภัยร่วมมือกันที่จะแก้ปัญหาย่างจริงจัง ซึ่งอาจจะเป็นการตั้งหน่วยงานของรัฐเข้ามารับผิดชอบและปราบปรามการฉ้อโกงประกันภัยรถยนต์โดยเฉพาะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อย่างเช่น ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 347 (การฉ้อโกงประกันวินาศภัย) และการกระทำการทุจริตตามมาตรา 341 ฉ้อโกงทั่วไป ที่ผู้ได้รับความเสียหายความเสียหายคือบริษัทประกันภัย เช่นนี้ควรมีการแก้ไขปัญหาคriminalกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็น

1. การที่จะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายสารบัญญัติ ในความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัย ตามมาตรา 347 ให้ครอบคลุมถึงเจตนารมณ์ ทาง การประกันภัยรถยนต์อย่างแท้จริง และความผิดฐานฉ้อโกงทั่วไปมาตรา 341 ที่ผลกระทบต่อการประกันวินาศภัยเป็นความผิดฉกรรจ์

2. การกำหนดบทระวางโทษกล่าวคือควรแก้ไขบทระวางโทษของความผิดฐานฉ้อโกง ตามมาตรา 341 ที่เกี่ยวกับการประกันวินาศภัยให้มีโทษที่เท่าเทียมกับความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัยตามมาตรา 347 และควรแก้ไขกำหนดบทลงโทษผู้ที่กระทำความผิดที่อยู่ในขั้นตอนที่เตรียมการฉ้อโกง ทุกประการที่กระทบถึงการประกันวินาศภัย

3. การแก้ไขฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อโกงประกันวินาศภัยตามมาตรา 347 และการฉ้อโกง ตามมาตรา 341 ที่มีผลกระทบต่อการประกันวินาศภัย จากความผิดที่ยอมความได้ ตามมาตรา 348 ให้เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน เพราะเมื่อการประกันวินาศภัยเป็นกิจการที่กระทบต่อสาธารณะแล้ว การกระทำผิดฐานนี้เป็นการทำลายคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวมและกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ จึงไม่สมควรบัญญัติให้เป็นความผิดยอมความได้

จุดประสงค์เพื่อให้หน่วยงานของภาครัฐได้เข้ามาดูแล และทำการตรวจสอบโดยไม่ต้องขออนุญาตจากผู้ประกอบการ รวมถึงขยายเนื้อหาหรือการตีความขยายความหมายของการฉ้อโกงประกันภัยให้ครอบคลุมถึงการฉ้อโกงประกันภัยโดยคนในองค์กรด้วย รวมถึงมีการปรับปรุงระบบการพิจารณาจำคุกสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหาย โดยกรมการประกันภัยและบริษัทประกันภัยจะต้องร่วมมือกันที่จะเข้ามาทำการศึกษาและหาวิธีที่เหมาะสมให้เป็นไปตามแนวทางและมาตรฐานเดียวกัน ปัญหาการร้องเรียนผ่านกรมการประกันภัยก็จะลดน้อยลง

และในความเห็นที่น่าจะเสนอสำหรับการลงโทษ ปรับหรือชดใช้ ความเสียหายในทางแพ่ง สำหรับผู้ที่กระทำความผิด กล่าวคือผู้ที่กระทำความผิดต้องมีส่วนรับผิดชอบต่อการกระทำนั้น สำหรับบริษัทประกันภัยคือ ควรมีการนำบทบัญญัติกฎหมาย ลงโทษปรับเพื่อชดใช้ค่าเสียหาย สำหรับผู้ที่มีเจตนาทุจริต เป็นจำนวนเงิน 10 เท่า ของราคาความเสียหายที่บริษัทประกันภัยได้ถูกหลอกลวงและชดใช้ให้แก่ผู้ที่ทุจริตไป

และที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งในการแก้ปัญหาให้สัมฤทธิ์ผลคือ การมีความรู้เกี่ยวกับการประกันภัยรถยนต์อย่างแท้จริง หรือที่เรียกว่าต้องแท้ เพราะจากการที่ศึกษาค้นคว้าพบว่า การประกันภัยรถยนต์นั้นมีความพิเศษแตกต่างจากการประกันภัย และการประกันวินาศภัย ประเภทอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของสัญญา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสัญญาประกันภัยรถยนต์ ความรับผิดชอบ การยกเว้นความรับผิด เนื่องจากการประกันภัยรถยนต์เป็นการประกันภัยที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างของการดำรงชีวิต แม้กระทั่งความคุ้มครองถึงสิทธิของบุคคลนั้นๆด้วย นั่นคือ การคุ้มครองในส่วนของการประกันตัวผู้ขับขี่ในกรณีตกเป็นผู้ต้องหา

ดังนั้น ก่อนที่จะมีการดำเนินการแก้ไขในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าเป็นการแก้ไขทางด้านกฎหมายหรือทางด้านอื่นๆ จึงเป็นสิ่งสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ในการประกันภัยรถยนต์อย่างแท้จริง จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้เป็นรูปธรรมได้ มิใช่แต่เป็นแนวทางการแก้ไขที่เป็นนามธรรม จับต้องไม่ได้

ทางด้านสังคม ก็ควรมีการให้ความรู้แก่ประชาชนในการปฏิบัติเมื่อเหตุเกิดขึ้น ให้ความรู้เรื่องการประกันภัยรถยนต์เงื่อนไขการประกันภัย รวมถึงให้ความรู้ในองค์กรของตนเองให้เป็นผู้ที่เรียกว่าเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน รวมถึงการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด “กฎหมายใดก็ไร้ค่า ถ้าคนขาดจิตสำนึก”